

Quapropter dicendum videtur, non solas operas et labores, quibus intrinsece quasi componitur actus ipse spiritualis, sed etiam quæ per se necessariae sunt ad tale ministerium sacram, prout ab hominibus moraliter exerceri potest, non debere nec posse pretio aestimari. Hoc mihi probant posteriores rationes, quæ possunt amplius confirmari: quia alias, licet iudex ecclesiasticus non posset pro sententia vel actu judiciali pretium sumere, posset pro studio, pro labore videndi processum, audiendi partes extra iudicium, et similia multa, quæ ad illud munus necessaria sunt; et ita possent justificari omnia dona, et præmia temporalia quæ isti iudices acciperent. Similiter visitatores Episcoporum pro labore itineris possent pretium accipere, et pro labore studendi, vel legendi, quem sæpe adhibere necessarium est. Et ita de aliis, quæ sunt aliena ab usu Ecclesiæ; nam pro his ministeriis concedit Ecclesia stipendium sustentationis conveniens et proportionatum, pensatis omnibus necessariis operibus ad tale ministerium: pretium autem pro actionibus necessariis postulare, alienum est ab usu Ecclesiæ. Et ratio a priori est, tum quia illa omnia, quatenus per se necessaria sunt ad tale ministerium, veluti componunt unum opus morale, quod totum sacram est, et ut tale est tractandum; tum etiam quia omnes illæ actiones, prout fiunt in Ecclesia, non habent aestimationem, nec utilitatem, nisi ratione operis spiritualis, seu ministerii ecclesiastici ad quod ordinantur, et ideo si illa pretio fierent, ministerium ipsum venderetur.

15. *Quis labor censendus est esse per accidens.*— Illi ergo labores censendi sunt per accidens adjuncti his ministeriis sacris, qui non ex vi ministerii per se ac moraliter expectantur; sed tantum in casu, ratione circumstantiarum, personarum aut locorum. Et in his tantum ponunt exempla Cajetan., Sot., et alii auctores, ut sunt agere iter unius leucæ ad dicendum sacram, quando id non est conjunctum officio aut beneficio; expectare quotidie per horam, vel aliud tempus ad celebrandum, vel dicere missam statis horis, vel in certis locis, et ad hoc obligari, et similia. Hujusmodi ergo extraordinarii labores vendi possunt, seu locari, et de illis intelligenda est secunda pars posterioris sententiæ, quam sequimur et explicamus. At vero studere pro concione non censeo esse laborem accidentarium, nec vendibilem, nisi quis præmitteret extraordinarium studium vel quid simile; stu-

dium autem debitæ præparationis ad concionandum tam sacram reputandum est, sicut ipsa concio; totum enim ordinatur, ut homo fiat aptum Spiritus Sancti instrumentum ad munus illud; et majori ratione, labor qui adhibetur in ipso actu concionis, licet magnus videatur, quia est per se conjunctus cum ipsa actione sacra prout moraliter fit; nec mutat ejus naturam, quod in una persona sit major vel minor, juxta diversos modos concionandi; nam hoc accidentarium est ex parte operantis, non alterius, et ideo non potest in moralem considerationem aut aestimationem adduci. Et eadem ratione, non censeo sacerdotem eanentem missam posse aliquid vendere de labore illius missæ, sive sit ratione cantus, sive ratione temporis aut moræ, quia tota illa actio, prout ita fit, est sacra, et totus ille labor est quasi pars illius. Alias diacono et subdiacono ex officio ministranti, semper liceret vendere suas operas, quia illud ministerium moraliter non fit sine cantu, et aliis similibus laboribus. Nec in hoc æquiparandi sunt hi sacri ministri cantoribus conductis ad ornandum divinum officium suis vocibus, aut aliis musicis instrumentis. Nam illi revera per se non exercent actionem spiritualem, neque in rigore officium divinum recitant ex vi illius ministerii, et ideo non solum pro labore, sed pro tota illa actione pretium accipere possunt. Secus vero est de clericis in ecclesia præbendatis ad ministerium chori: nam illi pro suo cantu et opera non possunt pretium accipere, quia spiritualia exercent, quæ intrinsece illam operam et laborem requirunt. Et ideo, licet fortasse teneantur multum vigilare, vel mediâ nocte surgere, etc., non possunt hos labores vendere, licet stipendia sua possint accipere. In his ergo omnibus laboribus, etiamsi magni et corporales esse videantur, habet locum stipendium sustentationis, non pretium.

16. *An possit accipi pretium pro obligatione exercendi spiritualia.*— Tandem petitur in ultima ratione pro priori sententia facta, an pro obligatione ad hæc spiritualia facienda possit pretium accipi. Communiter enim dici videtur hoc esse licitum, quia obligatio quid distinctum est ab actu spirituali, ad quem fit, et per accidens se habet ad illum; estque aestimabilis pretio, etiamsi actus ad quem ordinatur non sit pretio aestimabilis; ergo potest vendi, nec propterea venditur actus spiritualis. Confirmatur exemplo usuræ, nam, licet pro mutuo nihil accipi possit, pro obligatione ad mutuum potest aliquid exigere, quia est pretio

aestimabilis, et per accidens ad ipsum mutuum. Confirmatur secundo ex usu, nam sacerdos locat operas suas ad ministrandum sacramenta, et alia spiritualia in aliqua ecclesia, per quam locationem obligatur, et ratione illius obligationis aliquid recipit per proprium pactum. Locatio autem venditioni æquivalet, Instit. de Locat., l. 2, ff. Locat. Et hoc tantum modo videntur honestari legata, et anniversaria, per quæ obligantur capitula, seu conventus ecclesiarum ad certa officia, vel sacrificia singulis annis faciendâ pro certo pretio, ut infra, cap. 38, videbimus.

17. *Resolutio questionis.*— Sed nihilominus dicendum est, pro obligatione ad spiritualia, ut talia sunt, non posse accipi pretium, licet possit accipi subsidium sustentationis; pro obligatione autem ad spiritualia, prout includunt aliqua corporalia onera, quæ sunt per accidens ad ipsa spiritualia secundum se spectata, posse accipi proprium pretium. Hæc videtur esse mens omnium auctorum in hac materia, ut aperte explicavit Abbas, in cap. *Significatum*, de Præbend., num. 8; et Cajetanus, verb. *Simonia*, regul. 5, ubi ait, non esse licitum locare operas spirituales secundum se, licere tamen ratione corporalium, quæ per accidens adjunguntur: nam idem est locare operas, quod obligare se ad tales operas propter certum pretium. Et eodem modo loquitur Innoc., in d. cap. *Significatum*, et in cap. 3, Ne Prælati vices suas. Et prima pars declaratur ex ratione supra facta, adjuncta doctrina D. Thomæ, in d. quæst. 100, art. 4, ad 1, ubi ait temporalia annexi spiritualibus tanquam fini; et ideo, quamvis liceat vendere temporalia, ordo (inquit) ad spiritualia sub venditione cadere non debet. Ergo obligatio, spectata solum secundum ordinem ad spirituale ministerium, vendi non potest. Item quia si illa obligatio sic spectata venderetur, spirituale ministerium venderetur; vel ut res vendita, vel ut ratio venditionis, neutro autem modo vendi potest, alias apprehenderetur res ex sola spiritualitate, quod est simoniacum, ut sæpe dictum est. Neque contra hoc procedit prima ratio dubitandi, quia obligatio, ut præcise respicit spirituale, est illi annexa, et ab illo accipit aestimationem suam, et ideo ut sic vendi non potest, sed alio altiori modo rependi debet, scilicet per subsidium sustentationis, ut in secunda parte assertionis dicitur, quæ nova probatione non eget.

18. *Probatur posterior pars assertionis.*— Ultima vero pars de accidentariis oneribus re-

cte probatur ex usu et exemplo mutui, et ex dictis in superioribus. Nam sicut labores, ita et incommoda et onera accidentaria pretio aestimari possunt; in his autem obligationibus interveniunt multa hujusmodi onera, ut perpetuo manendi in tali loco, expectare talem vel talem horam, privari aliis commodis et occupationibus, ut possit quis esse paratus semper ad tale ministerium; obligatio ergo, per quam similia onera inducuntur, compensari potest justo pretio intuitu illorum, licet non possit pretium augeri, eo quod ad spirituale ministerium hæc omnia ordinentur. Sed si quid amplius necessarium sit, recipiendum est titulo sustentationis, non pretii. Et ita existimo, anniversaria, et similes dotationes perpetuas multo melius honestari hoc titulo sustentationis, quam locationem operum, etiam pro accidentalibus oneribus quæ sunt per accidens; in re autem perpetua, magis considerandum est id quod est per se, ut est sustentatio, ut in dicto c. 38 dicemus.

CAPUT XXII.

UTRUM OMISSIO SPIRITUALIUM ACTUUM SIT MATERIA SIMONIÆ?

1. *Ratio dubitandi.*— Ratio dubitandi est, quia omissio non est aliquid supernaturale, nec per potestatem spiritualem fit, sed per meram voluntatem, unde dici non potest spiritualis ratione principii, et consequenter nec ratione finis, quia omissio per se non confert ad spiritualem salutem. Secundo, Christus Dominus solum dixit: *Gratis accepistis, gratis date.* Per quæ verba, ut supra tetigi, in rigore non præcepit dare, sed sub conditione, si detur, ut gratis detur; ergo qui non dat, quocumque modo non det, sive gratis, sive pretio, non facit contra illud præceptum; ergo neque qui omittit propter pretium, simoniam committet, nam ille solum non dat. Et confirmatur, quia præceptum illud Christi resolvitur in negativum, ne vendatis ea quæ gratis accepistis; sed per solam omissionem non peccatur contra præceptum negativum; nam omissio opponitur tantum affirmativo præcepto; ergo per omissionem non peccatur contra illud verbum Christi, et consequenter nec simonia committitur. Tertio, si vendere omissionem actus spiritualis, esset simonia, semper esset mala, sive actus, pro cuius omissione pecunia datur, futurus esset justus, sive injustus. Consequens est falsum: ergo. Sequela patet,

tum quia simonia est intrinsece mala, et ita semper est mala; tum etiam quia vendere actum spirituales, semper est simoniacum et malum, sive actus sit malus, sive bonus, ut in justa vel injusta absoluteione vel electione, etc.; ergo idem esset in omissione, si illa etiam esset materia simoniæ. Minor autem seu falsitas consequentis patet, quia ei, qui indignum electurus est, licitum est dare pecuniam, ut ab electione absteineat, et ei, qui simoniace ordinaturus est, ne ordinet, ut communiter Doctores in c. *Cum in Eccles.*, de Simon.; ergo.

2. *Pars affirmativa proponitur.* — In contrarium vero est, quia in jure expresse dicitur committi simoniam omittendo, sicut committendo, cap. *Nemo presbyterorum*, de Simonia, ubi prohibetur ne pœnitentia detur vel negetur pretio, et subditur: *Utrumque enim simoniacum est.* Dicunt aliqui ibi late accipi nomen simoniæ. Sed contra: quia non est verisimile æque proferri eandem vocem de duobus in eodem juris contextu, et uni proprie, alteri tantum per metaphoram adaptari; nam determinatio cadens in plura, æqualiter ea determinat, argum. leg. *Jam hoc jure*, ff. de Vulg. et pupill. Præsertim cum verba legis tam absolute prolata, cum proprietate sint intelligenda; alioquin eodem modo posset quis suo arbitrato interpretari omnia decreta, quæ actiones aliquas ut simoniacas damnant. Secundo, nam supra dictum est, justam ac debitam absoluteionem sacramentalem negare pretio accepto, simoniacum esse, quia negare absoluteionem est actus clavium, quatenus clavis est potestas remittendi et retinendi peccata, claudendi et aperiendi; non enim potest aliter claudere vel retinere, quam non absolvendo; ergo idem erit de negatione absoluteionis a censuris, et eadem ratione de cæteris similibus omissionibus. Tertio, licet omissio physice non sit aliquid reale, tamen est vera privatio realis, quæ proinde ad actionem reducitur, ut sentit D. Thom. 1. 2. quæst. 71, a. 6, explicans definitionem peccati, et potest habere eosdem effectus morales quos habet actio; sic enim non minus injustus est, qui non defendit eum qui occiditur, si ex officio teneatur, quam illum occidendo, ut sentit idem D. Thom. 1. 2. q. 72, a. 6; et ideo omissio potest esse causa irregularitatis, sicut commissio; ergo eadem ratione poterit moraliter spiritualis reputari aliqua omissio, et esse simoniæ materia.

3. *Prima opinio negans circa solam omis-*

sionem posse committi simoniam. — Circa hoc variæ sunt opiniones. Prima absolute negat, circa solam omissionem posse committi veram simoniam. Ita tenent Adrian., dicto Quodlib. 6, art. 2, in principio; Innoc., dicto cap. *Nemo*, exponit, *Simoniacus*, id est, per modum simoniaci puniendus: loquitur autem tantum de illo qui pro pecunia celat delictum alterius. Et idem sequitur Hostiensis ibi. Fundari potest hæc sententia rationibus priori loco positis, et addi potest aliqua poni in dicto cap. *Nemo*, quæ non possunt censi materia propria simoniæ, ut celare Episcopo peccatum alterius propter pecuniam, vel propter respectum consanguinitatis, aut familiaritatis. Item reconciliare indignum, gratia vel favore. Item propter livorem reconciliatione dignum removere. Hæc enim omnia non videntur esse proprie simoniæ, vel ex defectu materiæ, ut in celando delictum, vel ex defectu pretii, ut in gratia, favore, livore, et respectu consanguinitatis; ergo necessario ille textus exponendus est de simonia, improprie ac late sumpta. Quod si ille textus non cogit, non est cur dicamus, in sola omissione propriam simoniam committi.

4. *Secunda opinio affirmans omissionem esse propriam materiam simoniæ.* — Secunda sententia est, omissionem esse posse propriam simoniæ materiam. Tenet divus Thomas 2. 2. quæstione 100, articulo 3, ad 3, et in 4, dist. 25, quæst. 3, articulo 2, quæst. 2, ad 6; Palud. ibi, quæst. 5; Supplem. Gabr., quæst. 2, art. 1, not. 4; Sylvest., verb. *Simonia*, quæst. 9, dist. 5 et 9; Tabien., n. 46; Angel., *Simonia*, 3, num. 42; Anton., dicto cap. 5, § 17. Et indicat etiam Soto, d. quæst. 6, a. 2, ad 3. Et in hanc partem magis inclinat Gloss., in d. cap. *Nemo*, verb. *Celent*, et verb. *Utrumque*. Idem Panormit. ibi, num. 6. Significat Felin. et ibi frequentius alii Doctores. Sequitur Ugo lin., tabul. 1, cap. 40, § 3. Et videtur hæc fuisse sententia Gratian., § *Qui autem*, post cap. *Nullus Episcopus*, 124, 1, q. 1, ubi Gloss. ita exponit et sequitur. Quam ibi approbant Archid., Præposit. et Turrecr. Qui etiam id confirmant ex cap. *Sunt quidam*. Nam, licet solum dicat Paschalis Papa, eos qui sic delinquunt, *esse sacrilegos judicandos*, tamen cum hoc sacrilegium in commutatione temporalis rei pro spirituali consistat, non potest aliud esse quam simonia. Posteaque adducit ibi Gratian. per quinque capita, usque ad finem quæstionis, varias leges civiles, in quibus æquali pœna puniuntur similia crimina in iudicibus;

vel aliis ministris sæcularibus, quando in justitia administranda corrumpuntur, sive agendo, sive omittendo delinquant, sumens inde argumentum, delictum esse ejusdem qualitatis et rationis in materia temporali, et consequenter idem esse dicendum in materia spirituali. Multumque potest ad hoc confirmandum juvare regula juris civilis, 164, ff. de Regul. Jur.: *Qui non facit quæ facere debet, videtur facere adversus ea quæ non facit*; significat enim, omissionem rei debitæ æquiparari commissioni, quod etiam habetur in leg. *In fraudem*, ff. Quæ in fraudem cred., et in multis aliis, quæ ibi notat Accurs. Nec enim refert quod physice differant, tanquam actio et carentia. Nam ea quæ physice distincta sunt, possunt moraliter æquipollere, et hoc est quod ad rationem peccati per se spectat.

5. *Secunda opinio affirmans vere judicatur.* — In hoc puncto, hæc posterior sententia mihi simpliciter vera videtur, quia non affirmat quancumque omissionem actus spiritualis esse materiam simoniæ, sed solum indefinite, et generatim in sola omissione posse interdum reperiri sufficientem materiam simoniæ. Prior vero opinio, quia id absolute et in universum negare videtur, admittenda non est, licet verum sit multas esse omissiones spiritualium actuum, quæ licet vendantur, propria simonia non committetur. Ut ergo explicemus quando hæc sit vel non sit sufficiens materia simoniæ, distinguamus imprimis aliud esse pretium dare, ne actus spiritualis indigne fiat; aliud esse dare ne fiat, etiamsi juste et sancte faciendus sit. Item de actione etiam digne faciendâ distinguere oportet: nam interdum non est debita, et ideo licet omittatur, nullum committetur peccatum per se loquendo, licet fortasse vendere aut emere talem omissionem, inordinatum sit. Aliquando vero actio non solum licita, sed etiam debita est, cujus proinde omissionem emere aut vendere, est peccatum. Præterea, inter omissiones has potest considerari alia varietas: nam quædam sunt meræ privationes aliquorum usuum, virtutum vel potestatum, quædam vero sunt morales quidam usus alicujus potestatis spiritualis. Exempla priorum omissionum sunt non orare, non audire missam, et similes; posteriorum vero exempla sunt non absolvere pœnitentem digne confessum, non absolvere a censura eum qui juste absoluteionem petit, et similes. Inter quas hoc potest discrimen considerari, quod in prioribus non resultat ex illis effectus moralis præter ipsam omissionem;

in posterioribus autem resultat aliquis effectus, qualis est perseverantia censuræ, vel damnatio alicujus, seu retentio peccatorum. Quod si quis recte consideret, solum in actibus potestatis jurisdictionis spiritualis, seu in privationibus eorum, invenitur hoc genus omissionum. Et ratio est, quia potestas jurisdictionis data est ad solvendum et ligandum, potestas autem ordinis de se tantum datur ad operandum, cessatio autem ab opere non est proprie ab ipsa, sed a sola voluntate; sicut virtus vel auxilium gratiæ datur ad actum supernaturalem vel spirituales, omissio autem talis actus non est a gratia, sed a sola voluntate: at respectu jurisdictionis ipsa negatio actus esse potest ab ipsa jurisdictione. Item possumus hic distinguere inter simoniam de jure divino, vel humano; nam fortasse interdum esse potest unius modi in hac materia, aliquando vero alterius.

6. *Prima conclusio: non est simonia dare alicui pecuniam, ut absteineat ab actu spirituali quem injuste, sacrilege aut simoniace facturum est.* — Dico ergo primo: non est simonia dare alicui pecuniam, ut absteineat ab actu spirituali, quem injuste, vel sacrilege, aut simoniace facturum est. In hac conclusione videntur omnes convenire. Et ratio est, quia hoc nec prohibitum invenitur, nec est per se malum. Prior pars patet, quia in dicto cap. *Nemo*, non est sermo de his omissionibus, sed de illis quæ sunt contra honestatem et obligationem, ut legenti facile constabit: et ex cap. *Sunt quidam*, 125, prima, quæst. prima. Neque invenitur alius Canon, qui de hac materia tractet, ut ibi Glossa notavit in § antecedente. Altera vero pars constat, quia, qui dat pecuniam, in eo casu non intendit emere aliquid spirituale, sed solum impedire ne peccatum injustitiæ, sacrilegii, vel simoniæ fiat; at per se non est malum, imo bonum, impedire peccatum, etiam mediante pecunia, sicut precibus vel minis. Item quia licitum est, pecunia data, invitare ad bonum, ut supra dictum est; ergo etiam licet per pecuniam inducere ad non peccandum.

7. *Opinio canonistarum asserens in eo casu non dari simoniam ex parte dantis, committi tamen ea parte recipientis.* — Dicunt autem Doctores canonistæ, in eo casu non committi quidem simoniam ex parte dantis, de quo procedit ratio facta, committi autem ex parte recipientis. Ita refert et sequitur Abbas, in c. *Cum in Ecclesiæ*, de Simon., num. 8, et sequitur Redoan., 1 part., cap. 8, num. 9. Con-

trarium vero etiam de recipiente tradit Ugo- lin., Tabula 1, cap. 42, § 5, agens in particu- lari de illo qui accipit pecuniam, ut non eli- gat vel ordinet simoniace. Et ratio ejus est, quia ille non intendit simoniam committere, sed potius vitare, quando pretium accipit pro illa vitanda. Sed ratio non est universalis; quid enim si accipiat pecuniam non pro vi- tanda actione simoniaca, sed pro vitanda electione injusta indigni, vel absolutione pec- catoris indispositi, et publici? tum enim po- test abstinere ab uno sacrilegio, et nihilomi- nus aliunde simoniam committere. Imo etiam in priori casu non repugnat velle unam simo- niam vitare, et aliam committere. Si quis enim pretium accipiat, ne simoniace alteri beneficium conferat, nihilominus simoniam committit, et dum putat unam vitare, in aliam relabitur. Eo vel maxime quoniam ad simoniam committendam non est necessa- rium habere formalem intentionem ejus, sed satis est voluntarie facere contractum in ma- teria simoniaca.

8. *Sententia auctoris.*—In hoc ergo puncto duo arbitror esse distinguenda ex parte reci- pientis pecuniam. Unum est: si pro pecunia absteineat tantum a malitia illa quam cogita- bat, non vero ab actione ipsa cui conjungenda erat malitia, ut si indignum erat electurus, potest ob pecuniam vitare illam pravam circum- stantiam, non tamen omittere electionem. Vel si in peccato erat celebraturus, potest pecunia induci ut prius confiteatur, et sic absteineat a sacrilegio, quamvis celebrationem non omit- tat. In hoc ergo casu formaliter loquimur, et dicimus non committi simoniam etiam ex parte recipientis, quicquid sit de injustitia, vel turpi lucro, de quo alias. Probatur, quia tunc non vendit usum alicujus spiritualis doni, sed usum tantum suæ libertatis. Item quia in aliis casibus, et universaliter loquendo, reci- pere pecuniam pro aliquo peccato vitando non est simonia, ut per se constat. Aliunde vero esse potest, si propter pecuniam a tota actione spirituali, et non solum a prava ejus circum- stantia desistat; tunc enim de illa omissione judicandum erit juxta sequentes propositio- nes.

9. *Potest committi simonia in usu negativo spiritualis jurisdictionis per solam omissionem.*—Dico secundo: in usu negativo spiri- tualis jurisdictionis per solam omissionem potest simonia committi, si talis ommissio mo- raliter censeatur provenire a tali jurisdictione, et habere effectus moraliter illi proportiona-

tos. Quoad hanc saltem partem censeo verissi- mam secundam sententiam, et bene probari ex c. *Nemo*, et ex rationibus factis. Et decla- ratur ulterius. Nam imprimis, quod aliqua omissiones possint esse quasi elicite moraliter a potestate jurisdictionis, videtur manifeste probari ex jurisdictione fori interni in nega- tione absolutionis in illo foro, per auctoritatem judiciariam. Et simile intelligi potest in juris- dictione fori contentiosi in indigna negatione absolutionis a censura, et similibus. Dices: quomodo ommissio potest esse actus jurisdic- tionis, cum actus non sit, imo sit nihil, et ens ra- tionis? Respondeo, interrogando quomodo omis- sio possit esse infinita Dei offensio, et digna po- na æterna, cum nihil sit, et ens rationis. Sicut ergo ad hoc respondendum est, illam omissionem esse veram et realem privationem actus liberi debiti in esse, et ut sic esse quemdam moralem usum voluntatis liberæ offensivum Dei ratione solius carentiæ, quia per hoc oppo- nitur præcepto ejus, ita in præsentem responden- dum est, omissionem illam non esse formaliter ens rationis, aut fictum, sed esse privationem realem ac moralem, quæ, ratione jurisdic- tionis, cujus auctoritate talis actus denegatur, habet moralem vim ad plures effectus morales, quod satis est ut dicatur actus jurisdictionis. Nomine actus comprehendo carentiam actus juxta morem philosophorum. Addi etiam po- test, hanc omissionem non exerceri ab homine sine aliquo actu positivo, quo ecclesiasticus judex declarat se nolle absolvere, vel judicare hunc non esse dignum absolutione, quia mo- raliter non datur pura ommissio, et præsertim in usu jurisdictionis, quæ inter homines exer- cetur, et ideo non innotescit nisi per aliquem actum. Verumtamen, licet contingeret talem usum fieri per solam cessationem ab actu, nihil referret, et sufficeret responsio data, ut magis ex sequentibus constabit. Et præterea quando intervenit actus, ratio simoniæ non consistit in materiali actu positivo, sed tota sumitur ex omissione, quæ est quasi objectum illius positivi actus, et veluti exterior actus ejus. Ut quando volo non absolvere, ommissio exterioris absolutionis est objectum illius voluntatis, et quasi imperatus actus ejus, et ille est qui per se venditur, et ratione cujus illa voluntas est materia simoniæ. Et idem est de quolibet actu positivo simili, qui in hujusmodi omis- sione possit intervenire.

10. *Confirmatur.*—Hoc ergo modo dicimus, omissionem hanc esse materiam simoniæ, manetque probatum ex ipsa declaratione, quia

revera est quidam usus et exercitium spiri- tualis potestatis, quod non magis potest pretio æstimari, quam ipsa absolutio, quia æque per- tinet ad supernaturalem ordinem, et est quæ- dam participatio divini judicii supernaturalis, maxime in foro pœnitentiæ, in quo hæc sen- tentia videtur multo magis indubitata. Et confir- matur, quia, qui vendit illam omissionem, virtute vendit ipsam jurisdictionem spiritua- lem, quia illa ommissio non habet æstimatio- nem, nisi quatenus est aliquo modo ab illa jurisdictione, et ab illa moralem quamdam efficaciam habet; ergo tota ratio illius pretii sumitur ex jurisdictione spirituali, et ita illa est quæ venditur. Confirmatur secundo, quia illa venditio non est sine magna irreverentia sacramenti pœnitentiæ, vel ecclesiastici ju- dicii. Unde ex hac etiam parte illa est simo- nia, quia venditur ibi spirituale judicium. Nam virtute saltem fertur ibi sententia con- demnatoria per spiritualem potestatem; et in foro pœnitentiæ quodammodo fit venale sa- cramentum, quatenus illud judicium, et acta illius venalia fiunt, utendo jurisdictione illa. Dices: ergo si quis propter pecuniam nolit omnino confessionem alicujus audire, erit simo- niacus. Respondeo negando consequen- tiam, quia illa ommissio non est actus jurisdic- tionis, nec potestatis spiritualis, ut jam expli- cabo.

11. *Omissio actus spiritualis, si non sit actus jurisdictionis, non est materia simoniæ, nisi intuitu alicujus boni spiritualis vendatur.*—Dico tertio: ommissio actus spiritualis, si non sit actus jurisdictionis spiritualis, non est materia simoniæ, nisi intuitu alicujus spi- ritualis boni vendatur, aut pretio, vel majori pretio æstimetur. Prior pars procedit, quando talis ommissio solum secundum se spectatur, potestque imprimis exemplis declarari in acti- bus, qui sunt a mera potestate ordinis, ut si clerico detur pecunia ne missam faciat; vel Episcopo ne ordinet aliquem: tunc enim nec Sacerdos nec Episcopus committunt simo- niam. Et ratio est, quia illa ommissio non est actus potestatis ordinis, sed solius arbitrii, unde ibi non venditur aliquid spirituale, sed naturalis usus libertatis. Imo interdum hoc posset sine peccato fieri, si sacerdos vel Epis- copus non peccaret, non celebrando, vel non ordinando alium, et occurreret finis vel oc- casio honestans talem omissionem. Secundo, possunt exempla afferri ex actibus virtutum, qui ad potestatem ordinis non pertinent, ut si detur alicui pecunia ut missam omittat, vel

orationem, aut quid simile. Nam de illa omissione et similibus multo magis procedit ratio facta. Et præterea dare pecuniam alicui ut aliquod peccatum committat, non est simo- nia, ut constat; ergo nec dare pecuniam ut omittat actum virtutis. Hæc vero ratio ostendit hanc partem non solum procedere, quando actus non est debitus, et ommissio potest sine peccato haberi, sed etiamsi debitus sit, et ommissio sit peccaminosa. Probatur, quia sem- per ommissio illa est usus, vel abusus puræ vo- luntatis, et non alicujus potestatis, aut gratiæ spiritualis; et quando actus est debitus, solum additur omissioni ratio peccati, quæ non facit omissionem esse magis spiritualem, sed solum esse peiorem, quod non refert ad rationem simoniæ. Atque ita dare alicui pecuniam, ne ingrediatur religionem, vel illam accipere sub tali promissione, non est simonia, quia nihil spirituale ibi intervenit. Quod verum est, etiamsi qui vendit negationem ingressus, ha- beret ex voto obligationem ingrediendi; nam licet in eo alias gravissime peccet, non tamen est simoniacus, propter rationem dictam.

12. *An simonia sit omittere propter pretium actum debitum ex officio.*—Sed quid, si actus sit debitus ex officio spirituali, ut si parochus, qui ex officio tenetur missam dicere, propter pretium illam omittat? Item si nolit confessio- nem subditi audire, quando tenetur: nam tunc etiam videtur sua jurisdictione et officio abuti. Cur enim negare, propter pretium, ab- solutionem in sacramento debitam, est simo- nia et venditio spiritualis jurisdictionis, et vendere negationem totius confessionis et ab- solutionis, non est simonia, cum illæ ommissio- nes ejusdem speciei esse videantur? utraque enim est injustitia quædam contra obligatio- nem ratione officii. Item si negare officium debitum non est simoniæ materia, quomodo verum est quod in dicto cap. *Nemo* dicitur, propter pecuniam non denunciare publicum peccatorem, esse simoniam? Nam illa negatio non est actus jurisdictionis, sed ommissio ejus- dam actus debiti ex charitate, vel ad summum ex obedientia, vel justitia legali. Item si paro- chus pretio corruptus negat subdito auditio- nem confessionis, aut aliud sacramentum, non est simoniacus; ergo etiam negando illi licentiam eligendi alium confessorem, propter pretium, non erit simoniacus; minus enim videtur esse hoc quam illud. Consequens au- tem non consonat his quæ diximus, nam illa negatio licentiæ, actus jurisdictionis est. Deni- que examinatores ecclesiastici, constituti ad